

12.08.2003v
8

Dr Bogdan Ziółkowski

87-800 Włocławek

Sieradzka Dobrostawa

85-868 Bydgoszcz

Włocławek

M: P - AK

Biuro Ryjański

Sieradzki Ireneusz

ps. „Cezary Baryka”

„Andrzej Ziwiński”

M: 1196/199630

SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI

Sieradzki Ireneusz.....

J: M-1196/1996 Pom.....

Wrocławek Mi: 9"-A 2.....

I./1. Relacja k. 4 s. 1-5

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora k. 1 s. 1-2

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora —

II. Materiały uzupełniające relację k. 6 s. 1-7

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora —

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 —

III./5. Inne ... —

IV. Korespondencja

1) koresp. dra B. Lwótkowskiego k. 6 s. 1-12

.....

.....

V. Nazwiskowe karty informacyjne k. 11

VI. Fotografie dwie ikonografii

1/1. Relacja - Sieradzki Spencus 52

1. Relacja - życiorys napisana przez dr. B. Ziółkowskiego, rękop. oryg. k. 4 s. 1-5

3/1/1

Treneusz Sieradzki ^V, ps. „Cezary Baryka”, „Adnej Zwiński”
kmdt rejonu Bnesc Głuj. MiP, członek sztabu Obwodu MiP Włodawek
i Obwodu AK Włodawek.

Urodzony 25 III 1922. we Włodawku. Najstarszy z trojga
dzieci Aleksandra z zawodu urzędnika i Leonardy z d. Kłovalskiej.
Rodzina w okresie międzywojennym mieszkała w Falbonu gdzie
Aleksander Sieradzki był sekretarzem gminy, ale dzieci w okresie
młodości mieszkali we Włodawku przy ul. Górolewskiej 37, na stacji u
siostry ojca Józefy Sieradzkiej /pracownicy Starostwa Powiatowego/.

J. Sieradzki ukończył we Włodawku szkołę powszechną
nr 8; ~~rozpoczął naukę w Gimnazjum Ziemi Głujawskiej w tym
mieście w 1939.~~ W tym okresie działał m.in. w Sodalicii
Marianńskiej /~~na skutek zatrzymania~~ i ZHP.

Po zajęciu Głujaw Wschodnich przez Niemców rodzina
zamieszkała w Bnesciu Głuj. gdzie Treneusz Sieradzki z ojcem pra-
cowali w Zarządzie Miejskim /ojciec jako księpowy, syn - urzędnik/ Głui
pod koniec 1939. rozpoczęli oni ~~ost~~ wydawanie osterotromicowej
gazetki pt. „Aktualności” lub „Wiadomości” formatu A-4. Ukazywała
się ona raz lub dwa razy w miesiącu do końca 1940r. Wydano
około 20 numerów i kolportowano je na terenie powiatu Włodawek
oraz Chełmna i Grudziądza. Informacje do gazetki czerpano z nastu-
chu Radia BBC i Radia „Tuluza”. Odbiornik radiowy i powielacz
uległyte były w domu Sieradzkich. Nastuch radiowy w ich mieszka-
niu, ale już dla potrzeb Mięca i Pługa, był prowadzony do
1944r. /aresztowanie Treneusza/.

Został on wprowadzony do tej organizacji pod koniec
1940r lub na początku 1941r. pmer Włodzimierz Lesienko, ps. „Włó

dek „Jaskółka” /zawajomego zakresu nauki w gimnazjum /, który skontaktował go ze Stanisławem Juras, ps. „Ryszard” - komendantem „M.i.P.” w Włodawce. Odebrał on od niego pismo, J. Sieradzi, który przyjął pseudonim „Cezary Baryka”, został komendantem rejonu Bieście Głuj. z zadaniem organizacji struktur terenowych „M.i.P.” na terenie powiatu. Pierwszą osobą, którą ~~uprowadził~~ zaprzyjścił był ojciec Aleksander. W sumie werbował on ponad 20 osób na terenie Bieście Głuj. Kowala, Chodera, Lubienia Głuj. i Włodawka, w tym m.in. brata Janusza - Tzanika do powyższych miejscowości i Dobrostaw Surowiecki ps. „Stawa”, która została jego Tzanika do S. Jury, a na terenie Włodawka prowadził jeden z głównych punktów kontaktowych mieszczący się w jej mienkoniu przy ul. Kaliskiej 16.

W jesieni 1942 r. J. Sieradzi podpisał w imieniu komendy Obwodu „M.i.P.” Włodawski ^(był jej członkiem od początku tego roku) umowę scaleniową z komendantem Tajnej Organizacji Polskiej (TOP) Adamem Sarbiniskim, ps. „Błyskawice”, „Ssp”, na mocy której TOP wchodzi do „M.i.P.” na zasadach autonomianych. W TOP został J. Sieradzi 2-cy komendant.

W tym samym roku W. Laszenko powierzył mu prowadzenie spraw legalizacyjnych /wyrabianie fałszywych papierów, kartek żywnościowych, itp./ Dziełi w ~~nie~~ komórcie legalizacyjnej ^{polskiej} pracownicy niemieckiego Zarządu Miasta w Bieście Głuj.

W 1943 r. skoncentrował się on z polecenia W. Laszenko na dalszych pracach scaleniowych organizacji konspiracyjnych na terenie obwodu włodawskiego. Wspólnie ze S. Juras podpisał umowę scaleniową /na lub o współpracy/ z komendą Obwodu AK Włodawek. Z tym że proces scaleniowy nie został zakończony do sierpnia 1943 r. (robiciz ^{przez gestapo} struktur „M.i.P.” w obwodzie). W ciągu tego roku wyjechał kilkakrotnie jako Tzanika W. Laszenki z przesłankami do Torunia,

3/11/3 3

Grudziądz i Toruń. Przewozić pudełka od zapatek lub zapalników. Zawartość ich nie miał. W razie aresztowania miał je zpublikować. Wszelkie spotkania odbywały się na dworcach kolejowych. Miało stanowić gazeta „Völkischer Beobachter” lub inna odpowiednio ztorzona. Pudełka odbierał mężczyzna /NN/ mówiący po niemiecku „dzień dobry”.

W latach 1943-1944 r. W. Sieradzki brał udział w praniu wydawnictw konspiracyjnych „MiP” na teren Gwajny Warty. Odbierał wraz z Tatjaną Łopuchin /z męża Maack / w pobliżu granicy z GG. wyniesione przez pocisk przez W. Laszerego paczki, które pocztkowo przewoził do Bnescia Głuj lub Włocławek, a od kwietnia 1944 r. do Kłutna, na punkt kontaktowy u rotmistrza Gankowskiego z Inspektoratu Rejonowego AK Kłutno. W czerwcu 1944 r. wspólnie z S. Jura i osobą NN, wyznaczoną przez rotm. Gankowskiego przewoził on dwiema przesyłkami 4 paczki bibuły, ~~przewożonych~~

Występował on w tym okresie już pod konspiracyjnym nazwiskiem Andrzeja Żwirski. W okresie aresztowania na terenie Obwodu AK Włocławek /IV-VI 1944 r./ Sieradzki sfingował śmierć w nurtach Wisły i przedstawił eszkowicie na niedopłatny stop. To pozwoliło mu na intensyfikowanie konspiracyjnej działalności, m.in. w VI 1944 r. grupę TOP kierowaną przez niego i A. Sarbinskiego dorobili bank w Bnesciu Głuj zdobywając środki na mobilizację placówek „MiP” w momencie wybuchu powstania powszechnego.

Działalności jego przewodziło aresztowanie 10 VII 1944 r. we wsi Żyraniec niedaleko granicy z GG. przez osadników z Besarabii, którzy przekorali go na posterunku żandarmerii w Emiliańowie. Stąd przekazano go do gestapo w Kłutno. Tu został rozpoznany przez gestapowca z Włocławek Fryderyka Szejke, który przybył po więźniów.

Został przewieziony do Łódzianka i poddany brutalnemu ^{3/11/4} śledztwu, konfrontowany z innymi oszukanami „MiP”, AK aresztowanymi w sierpniu i wrześniu 1944. W końcu października tego roku przewieziony został do więzienia w Łodzi przy ul. Szterlinga, gdzie zaproponowano karę śmierci podpisaniu ok. 20 listopada dokumentu o współpracy z gestapo. Zwolniony w grudniu 1944r powrócił na Włocławek, gdzie jednakże zszedł do głębokiego podziemia i nie wywiślał się z przyjętego zobowiązania.

Po wyzwoleniu zagrożony aresztowaniem ze strony UB ukrywał się. Wyjechał na Ziemię Zachodnie i zamieszkał w okolicach Białogardu. Tam został aresztowany w 1950r. i przewieziony do Łodzi. Przed Sądem Okręgowym w tym mieście odbyła się rozprawa, w wyniku której 12 lipca 1950r. został skazany na 1 rok więzienia. Po rewizji obrony Sąd Apelacyjny uchylił ten wyrok uzasadniając to faktem, że podpisanie zobowiązania nie było równoznaczne ze zdradą, tym bardziej, że oskarżony natychmiast po uwolnieniu zgłosił się do władz podziemnych i poinformował o podpisaniu zobowiązania.

Po uwolnieniu 10k 1951-1952/ g. Sieraduku przeprowadził się z rodziną do Torunia. Po zdaniu matury rozpoczął studia na Wydziale Elektrycznym Politechniki Gdańskiej, po gdzie następnie pracował jako pracownik naukowy. Był autorem licznych publikacji naukowych, prac dydaktycznych oraz patentów, m.in. w zakresie nowoczesnej technologii anodyzowania folii aluminiowej dla celów elektrotechnicznych, której był twórcą.

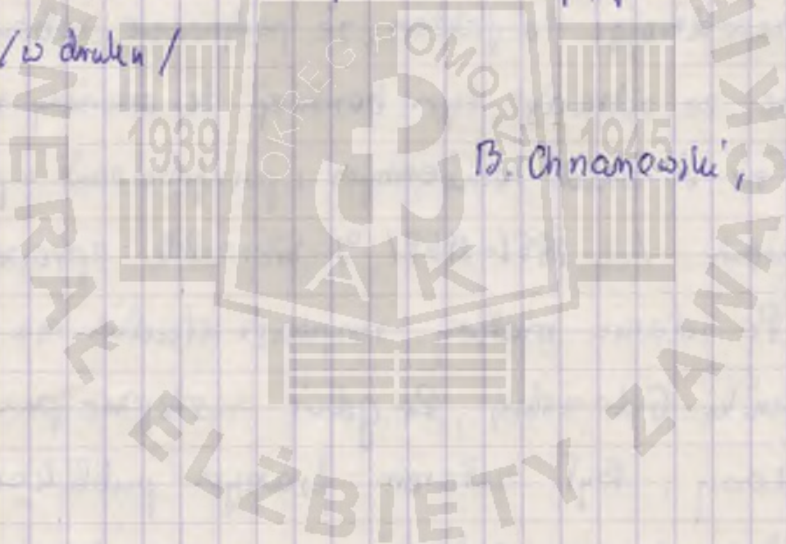
W Sieraduku był dwukrotnie żonaty z Anną ^{2 d.} Osbrowiedą z Lubienia Głuj. /ślub 1946r/ i z Ireną z d. Formela. miał trzy córki Annę, Marię i Halinę

Zmarł 16 stycznia 2001r. i pochowany został na cmentarzu Kostowickim w Gdańsku

Źródła:

APAK, Insp. Wł. t. osob.: Gostynski A., Laszenkow, Sarbinski W.,
 Sieradzka D. / Surowicka /, Sieradzki J., Ziolkowski D. - relacje;
 MPN-AGKŚZpNFuW, SO-t, sygn. 616; ^{J. Cześnin} ~~D. Siera~~ Z. Brominski,
 K. D. Sieradzka, E. Rybarski, D. Ziolkowski - relacje / w zbiorach B. Ziolkowskiego /
 B. Chranowski, Głos w dyskusji (w:) Pomorskie organizacje
 konspiracyjne / poza AK / 1939-1945, pod red. S. Salmonowicza i J. Szilinga,
 Torun 1994, s. 267-269; tenże, Młoc i Pług, Torun 1996, s. 154-160, 199;
 B. Ziolkowski, Organizacje konspiracyjne związane z „obozem londyńskim”
 w latach 1939-1945, „Biuletyn Prewodnieli” Włocławek 2000, nr 70, s. 11;
 tenże, Kobiety - żołnierze w ZWZ-AK Inspektoratu Włocławek (w:)
 Wojenna służba Polek w II wojnie światowej, pod red. W. Rezmera,
 Torun 2003 / w druku /

B. Chranowski, B. Ziolkowski

№. Dokumenty - Sieradski Grenusz:

1. „Oświadczenie świadka Grenusza Sieradskiego z 10. 10. 1982 o działalności Adama Gostynińskiego, kserokop. oryg.

№. 1 s. 1-2

12/1
Sierulski Stanisław ps. Cezary

Gdańsk
(miejscowość)

dnia

10.10

1972 r.

(Nazwisko, imię, pseudonim i adres składającego oświadczenie)

21 Łucimowej 28-1/13

OŚWIADCZENIE ŚWIADKA

Ja, jako uczestnik(ce) (wymienić formację Ruchu Oporu, nazwę obozu lub więzienia, formację wojskową od — do): Fi w Krzywcu od 1942-1945

świadomy(a) odpowiedzialności wynikającej z przepisów prawa karnego za prawdziwość podanych niżej przeze mnie faktów, legitymujący(a) się dowodem osobistym seria i numer

57 5878201

wydanym dnia 20 września 1966 r. przez TKMO Gdańsk

o s w i a d c z a m:

że Ob. Gostyrski Stefan syn (córka) Walentego

urodz. dnia 17. listopada 1922 roku w Wrocławu

jest mi znany(a) osobiście jako uczestnik(ce) (wymienić formację Ruchu Oporu, nazwę obozu lub więzienia, formację wojskową oraz okoliczności, w których świadek zetknął się z otrzymującym(ą) oświadczenie i czasokres od — do): Armii Krajowej od marca 1943 we Wrocławiu, od sierpnia 1944 w oddziale partyzanckim w pow. sierpeckim

Wyżej wymieniony(a) posiadał(a) pseudonim Aleksander Wójcik i pełnił(a) funkcję — brał(a) udział (w tej części opisuje się: przebieg służby i działalność w okresie bezpośredniego udziału w walkach wolnościowych, pełnioną funkcję, stopień wojskowy, w jakich był(a) oddziałach, grupach, placówkach, pod którym dowództwem, kierownictwem, udział w akcjach bojowych i innych, w jakich miejscowościach, nazwa obozu itp. wszelkie zmiany i czasokres od — do): Łowca koczujący przez wiośnię 1943 w Łowcu

na Komendzie Łowczych, AK we Wrocławiu, Zarząd powiatowy w Sierpcu, Komenda przebieg sygnalizacji harcowniczej, Zapora w Sierpcu, oddział partyzancki i sanitaryjny oraz pomoc w przechowywaniu wiadomości radiowych. Latem 1944 w oddziale w pow. sierpeckim w podziemiu, gdzie pełnił funkcję ekspedycyjną. Na miejscu był by rozpracowywany przez służbę a. d. dostrzeżenie oddziału partyzanckiego AK w sprawie mego imienia etc. partyzancki dział partyzancki

Jeżeli świadek jest członkiem ZBoWiD, powinien wpisać numer legitymacji członkowskiej _____ wydanej przez Zarząd Okręgu w _____

Własnoręczność podpisu stwierdza się:

Pokazano: 113 zgodność z oryginałem

KOMISJA WERYFIKACYJNA

(pełn. i podpis odpowiednich władz lub Zarządu ZBoWiD)

Prawdziwość powyższych danych stwierdzam własnoręcznym podpisem

(Nazwisko, imię, stopień wojskowy, funkcja, stanowisko)

Państwowe Biuro Notarialne w Gdańsku
poświadczam, że powyższy (wzrost) _____
Ireneusza Jerzego Sieradzkiego

GJ-5878401, zam. Gdańsk-Oliwa
ul. Lumumby 28 C/13 .- - - - -

został (została) _____
pisanego _____
na podstawie dowodu (zmił obywatelskich) o s_____
) numerze wypisanych w_____ obok nazisk(a)

Pobrano sukami i skasowanosc

a) opł. 10 .- 14

rozp. 60.- 21

ust. _____
Gdańsk, dnia 21 października

tysiąc dziewięćset osiemdziesiątego drugiego roku.

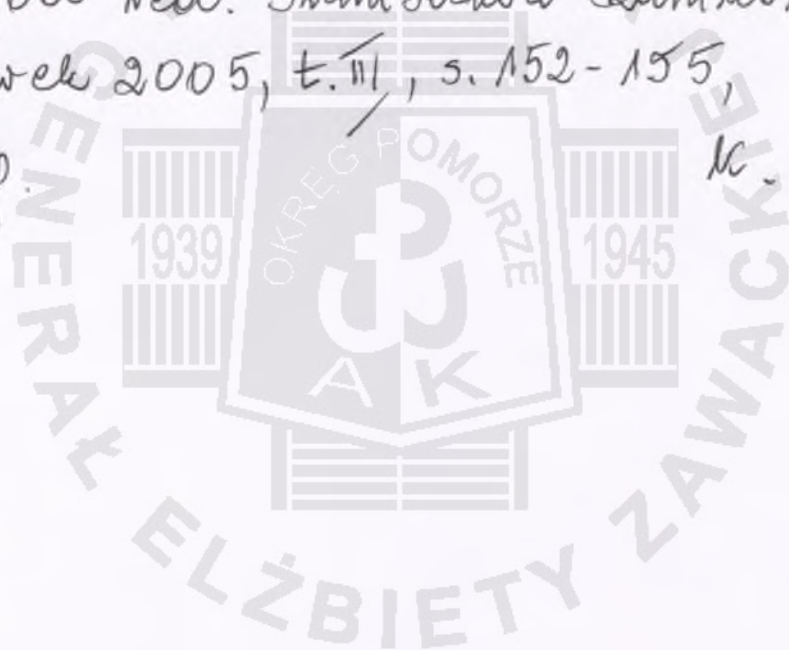
Maciej Woźniak
p.o. notariusza

SEKRETARZ
ferzy Wiatrowski

II. Materiały uzupełniające relacje - Sieradzki
Srenewsz:

1. Ziobkowski B., biogram „Sieradzki Srenewsz”,
[w:] Stow. biograficzny konspiracji pomorskiej
1939-1945, Toruń 2004, z. 6, s. 139-141,
ksrookop. k. 3 s. 1-3
2. Ziobkowski B., biogram „Sieradzki
Srenewsz”, [w:] Wroclawski stow. bioera-
ficzny, pod red. Stanisława Dunikowskiego,
Wrocław 2005, t. III, s. 152-155,
ksrookop. k. 3 s. 4-7

Sieradzki Ireneusz ps. „Cezary Baryka”, „Andrzej Żwirski” (1922–2001), kmdt Rejonu Brześć Kuj., członek sztabu Obw. Włocławek Zjednoczonych Organizacji Ruchu „Miecz i Pług” („MiP”) i Obw. AK Włocławek.

Urodzony 25 III 1922 we Włocławku, najstarszy z trojga dzieci urzędnika Aleksandra i Leonardy z d. Kowalskiej. W okresie międzywojennym rodzina mieszkała w Folborzu, gdzie Aleksander Sieradzki był sekretarzem gminy. Jednak dzieci w okresie nauki mieszkały we Włocławku przy ul. Królewskiej 37 na stacji u Józefy Sieradzkiej (ojca siostry, pracownicy starostwa powiatowego). Ukończył Szkołę Powszeczną nr 8 i Gimnazjum Ziemi Kujawskiej we Włocławku. W okresie nauki działał m.in. w Sodalicii Mariańskiej i ZHP.

We wrześniu 1939 wstąpił do ochotniczego oddz. licealistów włocławskich gimnazjów, rekrutujących się głównie z hufca PW Gimnazjum im. ks. Jana Długosza, którzy pod komendą prefekta ks. Piotra Tomaszowskiego wyruszyli z Włocławka pod Lublin, gdzie formowała się nowa zapasowa Armia „Lublin”. Ostatecznie od 10 do 11 IX 1939 wraz z uczestnikami wyprawy został żołnierzem Ochotniczego Batalionu Obrońców Warszawy im. Stefana Starzyńskiego. Po kapitulacji stolicy przybył do Brześcia Kuj. w początkach października 1939, gdzie mieszkała jego rodzina po zajęciu wschodnich Kujaw przez Niemców. Podczas okupacji pracował tu jako urzędnik w zarządzie miejskim (ojciec był księgowym). Już pod koniec 1939 wspólnie wydawali czterostronicową gazetkę (format A-4) pt. „Aktualne Wiadomości” powielaną na szapirografie i ukazującą się do końca 1940 raz–dwa razy w miesiącu. Wydano ok. 20 numerów, które kolportowano w pow. włocławskim oraz w Chełnie i Grudziądzu. Informacje z nasłuchu radia BBC i „Tuluza” pochodziły z odbiornika radiowego ukrytego w domu Sieradzkich. Tu też został ukryty powielacz. Nasłuch radiowy w mieszkaniu Sieradzkich, ale już dla potrzeb „MiP”, był prowadzony do czasu aresztowania I.S. w 1944. Do konspiracji został wprowadzony i zaprzysiężony pod koniec 1940 lub na początku 1941 przez Włodzimierza Laszenkę ps. „Włodek”, „Jaskółka” (znajomy z okresu nauki w gimnazjum), który skontaktował go ze Stanisławem Jurą ps. „Ryszard”, kmdt. „MiP” we Włocławku. Pod ps. „Cezary Baryka”, mianowany kmdt. Rej. Brześć Kuj., otrzymał m.in. zadanie organizacji struktur „MiP” na terenie powiatu. Do organizacji zwerbował ponad 20 osób z Brześcia Kuj., Kowala, Choczca, Lubienia Kuj. i Włocławka, w tym również ojca i brata Janusza, a także Dobrosławę Surowiecką ps. „Sława”. Janusz Sieradzki objął funkcję łącznika „Cezarego Baryki” z terenem, natomiast „Sława” była jego łączniczką do S. Jury. W mieszkaniu przy ul. Kaliskiej 16 we Włocławku „Sława” prowadziła jeden z głównych punktów kontaktowych „MiP”. Dla I.S. najważniejsze skrzynki kontaktowe mieściły się u Józefy Sieradzkiej

*Słow. obojęt. konspiracji pomorskiej
1939-1945, Toruń 2009, 12.6*

II/2

przy ul. Antoniego 45 (w oficynie) i Adama Gostyńskiego ps. „Aleksander”, „Wi-
cherek” przy ul. Węglowej 23. Łącznikami między nimi byli: Dariusz Ziółkowski
ps. „Piotr Sokół”; „Darek” (NN) z Brześcia i Stanisław Andrzejewski ps. „Stasinek”
z Włocławka. Jesienią 1942 w imieniu Kmdy Obw. „MiP” Włocławek, której był
członkiem od początku tego roku, podpisał umowę scaleniową z kmdt. Tajnej
Organizacji Polskiej (TOP) Adamem Sarbińskim ps. „Błyskawica”, „Sep”. Na
mocy tej umowy, organizacja ta na zasadach autonomicznych weszła do „MiP”.
W TOP został zcą kmdt. Był też koordynatorem działalności wywiadu „MiP” na
terenach wschodnich Kujaw. Zadania z tego zakresu otrzymywał z Warszawy za
pośrednictwem W. Laszenki, który powierzył mu nielegalne wyrabianie doku-
mentów, kartek żywnościowych itd. W tym zakresie współdziałali z nim polscy
pracownicy zatrudnieni w niemieckim zarządzie miasta w Brześciu Kuj. W 1943
z polecenia W. Laszenki skoncentrował się na pracach zmierzających do scalenia
organizacji konspiracyjnych w obw. Włocławek. Wspólnie z S. Jurem podpisał
umowę scaleniową (lub o współpracy) z Kmdą AK Włocławek. Do sierpnia 1944
proces scaleniowy nie został zakończony z powodu rozbicia przez gestapo struktur
„MiP” w obw. W ciągu tego roku kilkakrotnie też wyjeżdżał jako łącznik W. La-
szenki z pocztą konspiracyjną do Torunia, Grudziądza i Tczewa. Materiały kon-
spiracyjne, ukryte w pudełkach i zapalniczkach (nie znał ich zawartości), przeka-
zywał mężczyźnie (NN) na hasło na dworcach kolejowych. W latach 1943–1944
przerzucał wydawnictwa „MiP” na teren Kraju Warty. W pobliżu granicy z GG
z Tatianą Lopuchin (zam. Haack) odbierał paczki, które wyrzucał z pociągu
W. Laszenko. Początkowo przewoził je do Brześcia Kuj. lub Włocławka, a od
kwietnia 1944 dostarczał je do Kutna na punkt kontaktowy u rtm. Jankowskiego
z Rej. AK Kutno. W czerwcu 1944 ze S. Jurą i osobą (NN) wyznaczoną przez
Jankowskiego przejął przetrut czterech paczek bibuły. Występował w tym okre-
sie pod konspiracyjnym nazwiskiem „Andrzej Żwirski”. W okresie aresztowań na
terenie Obw. AK Włocławek (IV–VI 1944) sfingował własną śmierć w nurtach
Wisły. Uniknął aresztowania, ale odtąd żył na stopie nielegalnej. Pozwoliło mu
to na zintensyfikowanie działalności konspiracyjnej. Grupa TOP pod jego
i A. Sarbińskiego dowództwem w czerwcu 1944 rozbiła bank w Brześciu Kuj.,
zdobywając środki na mobilizację placówek „MiP” na czas akcji „Burza”. Został
aresztowany 10 VII 1944 we wsi Żyraniec (nieдалеко granicy z GG) przez osad-
ników z Besarabii, którzy przekazali go na posterunek żandarmerii w Emiliano-
wie. W siedzibie gestapo w Kutnie został rozpoznany przez przybyłego po
więźniów gestapowca z Włocławka Fryderyka Steike. Przewieziony do Włoc-
ławka, w czasie brutalnego śledztwa był konfrontowany z członkami „MiP”
i AK aresztowanymi w sierpniu i wrześniu 1944. W końcu października tr. prze-
wieziony do więzienia w Łodzi przy ul. Szterlinga, gdzie zagrożony karą śmierci,
ok. 20 listopada podpisał dokument o współpracy z gestapo. Zwolniony
w grudniu 1944, powrócił na Kujawy, nie wywiązując się z przyjętego zobowią-
zania.

Po zakończeniu działań wojennych na krótko zamieszkał w Mrozach (30
km od Warszawy). Związał się z podziemiem poakowskim. Uczestniczył

11/3

w akcji oswobodzenia obozu NKWD w Rembertowie. Zagrożony aresztowaniem przez UBP, ukrył się na Ziemiach Zachodnich i zamieszkał w okolicach Białogardu woj. koszalińskiego. Tu został aresztowany w 1949 i przewieziony do Łodzi. Przed Sądem Okręgowym w Łodzi odbyła się rozprawa, w wyniku której, 12 VII 1950 został skazany na rok więzienia. Po rewizji obrony Sąd Apelacyjny uchylił wyrok, uzasadniając to faktem, że podpisanie zobowiązania o współpracy z gestapo nie było równoznaczne ze zdradą, tym bardziej iż oskarżony po uwolnieniu natychmiast zgłosił się do władz podziemnych. Mimo niewinniającego wyroku był nadal poddawany nieustannej inwigilacji i szykanom ze strony UBP, aż do przełomu lat 1979/1980. Po uwolnieniu (ok. 1951–1952) zamieszkał z rodziną w Toruniu. Po zdaniu matury podjął studia na Wydz. Elektrycznym Politechniki Gdańskiej, gdzie potem był też pracownikiem naukowym. Był autorem licznych prac naukowych, opracowań dydaktycznych i patentów. Kategorycznie odmawiał członkostwa w ZBoWiD i pominięcia w swoim życiorysie przynależności do „MiP” oraz rocznego pobytu w śledztwie UBP, mimo proponowanego w zamian ułatwienia w zrobieniu kariery zawodowej i naukowej. Zmarł 16 I 2001 i pochowany został na cmentarzu w Gdańsku–Łostowicach.

Dwukrotnie żonaty: z Anną z d. Dąbrowiecką z Lubienia Kuj. (1946); z Ireną z d. Fiormela. Miał trzy córki: Annę, Marię i Halinę.

Dąbrowiecka Anna, zam. Sieradzka (żona); członkini „MiP” – AK Obw. Włocławek. Zwerbowana do konspiracji wraz z ojcem Janem przez I.S.

AGKŚZpNP–IPN w W., SO-L, sygn. 616; APAK, T.: Gostyński A., Laszenko W., Sarbiński W., Sieradzka (Surowiecka) D., Sieradzki L., Ziółkowski D.; Relacje: Bromirski Z., Cześnin I., Gostyński A., Sieradzka (Surowiecka) D., Tomaszewska H., Ziółkowski D. (w zbiorach autora); Chrzano wski B., *Głos w dyskusji*, w: *Pom. org. poza AK...*, s. 267–268; tenże, *Miecz i Pług...*, s. 147, 154–160, 199; Ziółkowski B., *Organizacje konspiracyjne związane z obozem londyńskim*, Biuletyn Przewodnicki, Włocławek 2000, nr 70, s. 11; tenże, *Kobiety-żołnierze ZWZ–AK Inspektoratu Włocławek*, w: *Służba Polek...*, cz. 5, s. 82–84.

Bogdan Chrzano wski, Bogdan Ziółkowski

11/4

SIERADZKI IRENEUSZ JERZY
pseud. Cezary Baryka, przybrane
nazwisko: Andrzej Żwirski *k*
(1922–2001), współtwórca Obwodu Włocławek
Zjednoczonych Organizacji Ruchu „Miecz
i Pług” („MiP”), pracownik naukowy.

Urodził się 25 III 1922 r.
we Włocławku, jako
najstarszy z trojga dzie-
ci urzędnika Aleksandra
i Leonardy z d. Kowal-
skiej. W okresie mię-
dzywojennym rodzina
mieszkała w Falborzu,
gdzie Aleksander Sie-
radzki był sekretarzem
gminy. Jednak dzieci
w okresie nauki miesz-
kały we Włocławku przy

ul. Królewskiej 37, na stacji u Józefy Sieradzkiej (sio-
stra ojca, urzędniczka starostwa powiatowego). Ukoń-
czył Szkołę Powszechną nr 8 i Gimnazjum Ziemi
Kujawskiej we Włocławku. W 1938 r. rozpoczął na-

152

*Włocławski słow. biograficzny,
pod red. Stanisława Rumkowski, s. 111
Włocławek 2005, t. III*

verte!

ukę w Państwowym Liceum Leśnym w Żyrowicach, którą przerwał wybuch wojny. W okresie nauki działał m.in. w Sodalicii Mariańskiej i ZHP.

We wrześniu 1939 r. wstąpił do ochotniczego oddziału licealistów wrocławskich gimnazjów, rekrutujących się głównie z drużyny staroharcerskiej im. Jana III Sobieskiego z Gimnazjum im. ks. Jana Długosza, którzy pod komendą prefekta ks. Piotra Franciszka Tomaszewskiego wyruszyli z Wrocławia pod Lublin, gdzie formowała się nowa zapasowa Armia „Lublin”. Ostatecznie od 10 lub 11 IX 1939 r. wraz z uczestnikami wyprawy został żołnierzem Ochotniczego Batalionu Obróńców Warszawy im. Juliana Konstantego Ordon. Po kapitulacji stolicy przybył w początkach października 1939 do Brześcia Kujawskiego, gdzie mieszkała jego rodzina po zajęciu wschodnich Kujaw przez Niemców. Podczas okupacji pracował początkowo jako księgowy w majątku rolnym Redecz Kalny (1940), a następnie w charakterze kreślarza — w Przedsiębiorstwie Budowy Dróg „Oemler” w Lubieniu Kujawskim (1940–1941) i od końca 1941 r. do czerwca 1944 r. w wydziale budowlanym okupacyjnego Zarządu Miejskiego w Brześciu Kujawskim, w którym jego ojciec był księgowym. Już pod koniec 1939 r. Sieradzcy wspólnie wydawali czterostronicową gazetkę (format A4) pt. „Aktualne Wiadomości”, ukazującą się raz-dwa razy w miesiącu do końca 1940 r. Powielana ona była na szapirografie-powielaczu, ukrytym w domu Sieradzkich. Wydano ok. 20 numerów, które kolportował sam i przy pomocy zaufanych osób w pow. wrocławskim oraz w Chełmnie i Grudziądzu. W 1940 r. podjął współpracę z Kujawskim Związkiem Polityczno-Literackim, rozprowadzając na terenie powiatu, m.in. w Brześciu Kujawskim i Lubrańcu, gazetkę „Ogniwo”. Rozpowszechniał również wśród Polaków informacje z nasłuchu radia BBC i „Tuluza” (odbiornik radiowy ukryty był także w domu Sieradzkich). Nasłuch radiowy w ich mieszkaniu był prowadzony do czasu aresztowania I. Sieradzkiego w 1944 r. Do konspiracji został wprowadzony i zaprzysiężony pod koniec 1940 r. lub na początku 1941 r. przez Włodzimierza Laszenkę, pseud.: Włodek, Jaskółka (znajomy z okresu nauki w gimnazjum), który skontaktował go ze Stanisławem Jurą, pseud. Ryszard, komendantem „MiP” we Wrocławiu. Pod pseud. Cezary Baryka mianowany został komendantem Rejonu Brześć Kujawski, otrzymał m.in. zada-

nie organizacji struktur „MiP” na terenie powiatu. Do organizacji zwerbował ponad 20 osób z Brześcia Kujawskiego, Chodcza, Kowala, Lubienia Kujawskiego, Lubrańca i Wrocławka, w tym również swojego ojca i brata Janusza, a także Dobrosławę Surowiecką, pseud. Sława, z Wrocławka. Janusz Sieradzki objął funkcję łącznika „Cezarego Baryki” z terenem, natomiast „Sława” była jego łączniczką do S. Jury. W mieszkaniu przy ul. Kaliskiej 16 we Wrocławku „Sława” prowadziła jeden z głównych punktów kontaktowych „MiP”. Najważniejsze dla I. Sieradzkiego skrzynki kontaktowe mieściły się u Józefy Sieradzkiej przy ul. Antoniego 45 (w oficynie) i Adama Gostyńskiego, pseud.: Aleksander, Wicherek, przy ul. Węglowej 23. Łącznikami między nimi byli: Dariusz Ziółkowski, pseud.: Piotr Sokół, Darek, z Brześcia i Stanisław Andrzejewski, pseud. Stasinek, z Wrocławka. Niepowodzeniem zakończyła się podjęta przez niego próba utworzenia placówki „MiP” w Dobrem w pow. nieszawskim (ob. radziejowski). Jesienią 1942 r. w imieniu komendy Obwodu „MiP” Wrocławek, której był członkiem od początku tego roku, podpisał umowę scaleniową z komendantem Tajnej Organizacji Polskiej (TOP) Adamem Sarbińskim, pseud.: Błyskawica, Sęp. Na mocy umowy organizacja ta na zasadach autonomicznych weszła do „MiP”. W TOP został zastępcą komendanta. Był też koordynatorem działalności wywiadu „MiP” na terenach wschodnich Kujaw. Zadania z tego zakresu otrzymywał z Warszawy za pośrednictwem W. Laszenki, który powierzył mu nielegalne wyrabianie dokumentów, kartek żywnościowych itd. W tym zakresie współdziałał z nim polscy pracownicy zatrudnieni w niemieckim zarządzie miasta w Brześciu Kujawskim. W 1943 r. z polecenia W. Laszenki skoncentrował się na pracach zmierzających do scalenia organizacji konspiracyjnych w obwodzie wrocławskim. Wspólnie z S. Jurą podpisali umowę scaleniową (lub o współpracy) z komendą Obwodu AK Wrocławek. Do sierpnia 1944 r. proces scaleniowy nie został zakończony z powodu rozbicia przez gestapo struktur „MiP” w obwodzie. W ciągu tego roku kilkakrotnie też wyjeżdżał jako łącznik W. Laszenki z pocztą konspiracyjną do Torunia, Grudziądza i Tczewa. Materiały konspiracyjne, ukryte w pudełkach i zapalniczkach (nie znał ich zawartości), przekazywał mężczyźnie (NN), na hasło, na dworcach kolejowych. W latach 1943–1944 przerzucał wydaw-

nictwa „MiP”, m.in. pisma „Miecz i Pług”, „Wiadomości Codzienne”, „Polska Żyje”, wydawany przez BiP KG AK „Biuletyn Informacyjny” oraz książki: *Kamienie na Szaniec* i *Dywizjon 303*, na teren Kraju Warty. W pobliżu granicy Generalnego Gubernatorstwa wraz z Tatianą Łopuchin (zam. Haack) odbierał paczki, które wyrzucał z pociągu W. Laszenko. Początkowo przewoził je do Brześcia Kujawskiego lub Włocławka, a od kwietnia 1944 r. część z nich dostarczał do Kutna, na punkt kontaktowy u rtm. Jankowskiego z Rejonowego Inspektoratu AK Kutno, a pozostałą część rozprawał przez organizowaną przez siebie sieć kolporterów. Prasa ta ze względu na znikomą jej liczbę była również powielana na powielaczu w Sieradzkich. W czerwcu 1944 r. z S. Jurą i osobą (NN) wyznaczoną przez Jankowskiego przejął przetrut czterech paczek bibuły. Występował w tym okresie pod konspiracyjnym nazwiskiem Andrzej Żwirski. W okresie aresztowań na terenie Obwodu AK Włocławek (IV–VI 1944) sfingował własną śmierć w nurtach Wisły. Uniknął aresztowania, ale odąd stale ukrywał się. Pozwoliło mu to na zintensyfikowanie działalności konspiracyjnej.

Na początku czerwca 1944 r. wspólnie z A. Sarbińskim, ubezpieczani przez wydzieloną grupę żołnierzy TOP, dokonali udanego ataku na oddział kasy oszczędności (Sparkasse) w Brześciu Kujawskiego zdobywając ok. 14 tys. marek, które miały być przeznaczone na mobilizację placówek „MiP” na czas akcji „Burza”. Został przypadkowo aresztowany 10 VII 1944 r. we wsi Żyraniec, przy próbie przekraczania granicy do GG przez osadników z Besarabii, którzy przekazali go na posterunek żandarmerii w Emilianowie. W siedzibie gestapo w Kutnie został rozpoznany przez przybyłego po więźniów gestapowca z Włocławka Fryderyka Steike. Został przewieziony do Włocławka, w czasie brutalnego śledztwa był konfrontowany z członkami „MiP” i AK aresztowanymi w sierpniu oraz we wrześniu 1944 r. W końcu października tr. przewieziony został do więzienia gestapo w Łodzi przy Robert Kochstrasse 16 (ob. S. Sterlinga), gdzie, zagrożony karą śmierci, ok. 20 listopada podpisał dokument o współpracy z gestapo. Zwolniony w grudniu 1944 r., powrócił na Kujawy, nie wywiązując się z przyjętego zobowiązania.

Po zakończeniu działań wojennych na krótko zamieszkał w Mrozach (30 km od Warszawy). Związał się z podziemiem poakowskim. Uczestniczył

w akcji oswobodzenia więźniów z obozu NKWD w Rembertowie. Zagrożony aresztowaniem przez UBP ukrył się na Ziemach Zachodnich. Od lipca 1945 r. zamieszkał w Czermnicy koło Nowogardu, w ówczesnym woj. szczecińskim i podjął pracę w charakterze leśniczego w Nadleśnictwie Państwowym Czermnica. W 1949 r. przerwał ją w celu dokończenia szkoły średniej w Państwowym Liceum Leśnym w Margoninie (pow. Chodzież). Jednak już jesienią tego roku został aresztowany przez funkcjonariuszy UPB i przewieziony do Łodzi, gdzie przed Sądem Okręgowym odbyła się rozprawa, w wyniku której 12 VII 1950 r. został skazany na rok więzienia. Po rewizji procesu na wniosek obrony Sąd Apelacyjny w Wydziale II Karnym w Łodzi na posiedzeniu jawnym w dniu 10 XI 1950 r. (nr sprawy Kr. 925/50) uchylił wyrok, uzasadniając to faktem, że podpisanie zobowiązania o współpracy z gestapo nie było równoznaczne ze zdradą, tym bardziej iż oskarżony po uwolnieniu natychmiast zgłosił się do władz podziemnych, a wszyscy świadkowie na rozprawie podkreślali jego nienaganną postawę w końcowym okresie wojny i zaangażowanie w walce z okupantem w czasie jej trwania. Mimo uniewinniającego wyroku był nadal poddawany nieustannej inwigilacji i szykanom ze strony UBP, aż do przełomu lat 1979/1980. Od 1950 r. zamieszkał z rodziną w Toruniu przy ul. Łaziennej 28. Od stycznia 1951 r. pracował w Zakładach Nasiennych w tym mieście, najpierw w charakterze referenta, a następnie kierownika Sekcji Obrótu. Z dniem 1 I 1954 r. na wniosek Centrali Dostaw Drzewnych Przemysłu Węglowego został przeniesiony do pracy w jej toruńskiej ekspozyturze, gdzie do 1962 r. pracował na stanowisku kierownika Sekcji Produkcji (kierownik techniczny).

W latach 1953–1955 uzupełnił wykształcenie na poziomie średnim w Państwowym Korespondencyjnym Liceum Ogólnokształcącym w Toruniu. Po zdaniu matury (17 VI 1955 r.) podjął studia w systemie zaocznym na Wydziale Elektrycznym Politechniki Gdańskiej. Dnia 22 XII 1962 r. uzyskał tam, po złożeniu egzaminu magisterskiego, stopień magistra inżyniera elektryka. W roku następnym przeniósł się na stałe do Gdańska i podjął pracę naukową w macierzystej uczelni, w Zakładzie Elektrotechnologii Instytutu Wysokich Napięć i Aparatów Elektrycznych. Był autorem licznych prac naukowych, opracowań dydaktycznych i patentów, m.in. był twórcą

nowoczesnej technologii anodyzowania folii aluminiowej dla celów elektrotechnicznych. W latach 1965–1974 siedmioosobowy zespół Zakładu Elektrotechnologii opracował pod jego kierunkiem nie tylko proces wytwarzania folii aluminiowej pokrytej tlenkiem glinu, ale również zaprojektował pełny zestaw urządzeń do jego realizacji w skali przemysłowej. Efektem tych badań była także praca doktorska I. Sieradzkiego pt. „Optymalizacja konstrukcji urządzeń elektrycznym z nieruchomym obwodem magnetycznym na przykładzie dławików ze szczeliną powietrzną” (promotor prof. dr hab. Wojnarowski), za którą w 1972 r. otrzymał nagrodę indywidualną trzeciego stopnia Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki. Koncepcja wdrożenia tej technologii na skalę przemysłową upadła w latach 80. na skutek partykularyzmów resortowych i sporów o to, który resort ma finansować inwestycję.

I. Sieradzki kategorycznie odmawiał członkostwa w ZBoWiD i pominięcia w swoim życiorysie przynależności do „MiP” oraz rocznego pobytu w więzieniu śledczym UBP, pomimo proponowanych w zamian ułatwień w zrobieniu kariery zawodowej i naukowej.

Zmarł 16 I 2001 i pochowany został na cmentarzu w Gdańsku-Łostowicach.

Dwukrotnie żonaty: z Anną z d. Dąbrowiecką (1945) i z Ireną z d. Formela (1976). Miał z pierwszego małżeństwa trzy córki: Annę (ur. 26 VII 1946) po mężu Papińską — chemik, ukończyła Politechnikę Gdańską (PG), Marię (ur. 26 VII 1947) po mężu Pawłowską — elektryk, ukończyła PG, i Halinę (ur. 17 III 1951) po mężu Galubińską — technik budowlany; z drugiego małżeństwa miał syna, Piotra (ur. 18 VI 1966) — mechanik, ukończył PG.

Dąbrowiecka Anna (1922–1989) była członkiem (łączniczką) „MiP”, a po scaleniu „MiP” z AK — członkiem AK w Obwodzie Włocławek. Zwerbowała do konspiracji wraz z ojcem, Janem, przez I. Sieradzkiego. Prowadziła z J. Dąbrowieckim ważną komórkę konspiracyjną w niemieckim urzędzie gminy w Lubieniu Kujawskim (legalizacja, tj. wystawianie fałszywych dokumentów), w którym pracowała w okresie okupacji.

AGIPN, Akta Sądu Okręgowego w Łodzi, sygn. 616; AZKO Wł., sygn. 1968 (Sieradzka A.); FAPAK, Insp. Wł., t. osob.: Gostyński A., Laszenko W., Sarbiński W., Sieradzka (Surowiecka) D., Sieradzki I., Ziółkowski D.; IPN – Del. Byd., sygn. IPNBY069/285,

t. 1, k. 15, 407–408, t. 5, k. 21–26, 46–51; tamże, sygn. IPNBY070/679, t. 2, k. 360–361, 366; — Arch. rodzinne syna Piotra Sieradzkiego: dokumenty, artykuły prasowe, fotografie; Relacje: Bromirski Z., Cześnin I., Gostyński A., Papińska (z d. Sieradzka) A., Sieradzka (z d. Surowiecka) D., Sieradzki P., Tomaszewska H., Ziółkowski D. (w zbiorach autora); — Chrzanowski B., „Miecz i Pług” (*Zjednoczone Organizacje Ruchu „Miecz i Pług” na Pomorzu w latach okupacji niemieckiej 1939–1945*, Toruń 1997, s. 147, 154–160, 199; Chrzanowski B., Ziółkowski B., *Sieradzki Ireneusz*, [w:] *SBKP*, cz. 6, s. 139–141; Ziółkowski B., *Gostyński Adam*, [w:] *WSB*, t. 2, s. 56–59; tenże, „Miecz i Pług” — *Zjednoczone Organizacje Ruchu „Miecz i Pług” we Włocławskim*, „Zeszyty Naukowe WSHE”, 2005, t. XVII, s. 177–188.

Bogdan Ziółkowski

11/12

IV/1. Korespondencja dr. Bogdane
Liótkowskiej z Dobrostawą Sieradzką
ze dn. 2001-2003r. k. 6 s. 1-12

Szanowne Pani

bardzo dziękuję za tak szybki i wyrozumiały
odpowiedź, która ~~nie pona~~ już wyznacza mi szereg
współwzrost. ~~Stąd~~ p. Stąd potrzebne są tak naprawdę
dane? Z Fundacji Archiwum Pomorskiej Armii Wodnej w Toruniu
promocji wedy specjalnej aukcji, jeśli najpełniejsze dane
o wszystkich uczestnikach konspiracji na terenie Okręgu Pomorskiego.
(Pomorski i Włocławski) nie tylko dla m-ców przyciągnięcia o ruchu oporu,
ale także przygotowują biopropy do stworzenia karykatury-
anek konspiracji pomorskiej. Tutaj są już w każdym przypadku
potrzebne szczegółowe dane i bardzo szczegółowe dla okresu
okupacji.

Ulica Płomy jest na terenie Potulobnie - przedpobnie
do Halińskiej i nienależnie do Dzielnicy:

Stąd mam jeszcze pytanie odnoszące się do Pani osoby.

1) Czyli dokładnie, pod jakim numerem mieszkała Pani
mieszkała w Halińskiej. To samo odnosi się do miejsca
pracy w czasie okupacji.

2) Informacje z pierwszego pytania są tym bardziej istotne,
ze wedy informacji uzyskanej od dr. Chrzostowskiego / z jego opo-
nowaniem o M. i P. w Pani mieszkaniu miał być zaplanowany punkt
kontaktowy? Mieszkała on powstał? Ktoś podlegał? Długo i niepo-
konywał? Z tego samego źródła i od dr. Chrzostowskiego wien, że
pozdor, gdzie istniał ten punkt kontaktowy i informacja

3) Mieszkała Pani została zapytana do M. i P. jako miała
Pani pseudonim. Co relacjonowała do Pani obserwacji? Czy przez
Pani punkt kontaktowy przedłużyć prace konspiracyjne i
jaka? Czy miała Pani udział w kolportażu?

4. Czy mogłaby Pani podobać dane jeli o sobie napisać o mężu Januszu? i bratowej Romonie.
5. Czy w rodzinach Sieradzkich, Surowieckich były trzydzieste w wieku a może o wóły Polskie np. z okresem robotowicy lat 1918 - 1921.
6. Czy Geneaux lub Janina Sieradka była udział w konspiracyjnej?
7. Czy ^{możliwe} Pani jakieś jelic informacje na temat Adama Sarbinskiego, "Blyskawicy" z powstania, d-cy TOP. lub
8. Dlaczego państwo ślub wzięli w Warszawie, a nie we Ł-ku lub Białymostku?
9. Czy ktoś z rodziny obok Geneaux Sieradkiego był uczestnikiem w czasie wojny lub represjonowany po wojnie?
10. W związku z tym Pani z gazetki p.n. TOP wydelegacji, "Fundament Polaków". Udało mi się po latach przeliczyć niektóre zony brata Adama - w Ł-ku p. Gromin z Głogowa, z którymi jest wzmianka w piśmie p.n. TOP z 2002r.
11. Czy jeli był dokładny adres okupacyjny Sieradzkich we Ł-ku?
12. Ostatnie prośba dotycząca kwerendy zdaje Pani, oraz forum, Geneaux oraz Romany Sieradkich. Żeby było jasne, niektóre z pytań i pytań z okresu wojny lub bezpośrednio po wojnie. Nieproszona, że dajmy odpowiedź, ale jeli niejasnym. Każda informacja jest na wojnie z tym. Tym bardziej, że jest była Pani bezpośrednio uczestnikiem konspiracji pomorskiej.

IV/1/3

Szanowny Panie!

W odpowiedzi na Pana pytania odpowiadam:

Moje zamieszkanie w czasie okupacji: w Piotrowek ul. Kaliska 16 parter od stycznia 1941r. pracowałam w sklepie galanteryjnym Ulrich Dückert ul. 3 Moja od lipca 1943r " u dentysty Helmut Göbbels na ul. Kosciuszki

W organizacji Miecz i Piług pracowałam Aleksander Sieradzki nr. 1897 r. i syn Ireneusz Sieradzki.

Od października 1943r. przystąpiliśmy do Armii Krajowej. Roma Sieradzka nr. 1927r. pracowała i mieszkała w Brześciu Kujawskim. Pracowała u piekarni. Miejsce spotkań, przebywania - snu, słuchania radia to Brześć Kujawski. Odnośnie nazwy ulicy nie pamiętam. To był domek chyba domowy garaż warsztatowy pomiędzy schodami od Urzędu Miejskiego, nad domową fosą, a stawa^m. Nisze to była ul. Nad fosą.

Zo strony mojej rodziny Surowieckich - Karol - pracował w fabryce fajansu w 1939r. w sierpniu szedł za wojskiem aby uczestniczyć w walce z Niemcami lecz nie było dla niego broni ani munduru. Dozreł do Kutwa i wrócił do domu. To był brat mojego ojca, dla mnie stryj.

Ciotka - siostra mojego ojca - Maria była malarz^{ka} nr. 1906 r. Niegdys należała do org. Strzelców. ^{nr. 1912 r.} przed 1939r.

Pred wojnę była bezrobotna, nie figurowała w rejestrach i mieksta w okupację aresztu. Jej ojciec z zawodu księgowy nr. 1897 r. Eugeniusz - ostatnio przed wojnę pracował w Maciejowicach przy budowie mostu - kierował budową, robił wyplaty, w czasie okupacji pracował w kampaniach cukrowych w Chełmży. Zarówno Karol jak i Eugeniusz pracowali w okupacji jako robotnicy. W/w nie żyje.

Rodzina Surowieckich była patriotyczna, zachowali polskość. To samo mówię o rodzinie Sieradzkich. Odnośnie miejsca kontaktowego w Surowieckich - to już bywał z informacjami p. Andrychowski - już w roku 1940 ale nkrótce nastąpiło jego aresztowanie i żyw nie wrócił. Był legionistą i o sobie mówił, że aresztowania nie przeżyje. 23

Mój Ojciec w 1919/20 r. był w wojsku gen. Rozwadłowskiego^{IV/1/4}
Walczą na Wileńszczyźnie. Na powrót 1939-40 miał z
rodzinną nie pracował i żył z wyprzedzająco kosztowności.
Punkt kontaktowy - w rok. Smoleńskich bywały znajome osoby
ale ich nazwiska nie pamiętam. Nasze okupacyjne miesz-
kanie było półgłosem dyktę i zamalowane. Za dyktę był pokój
z kuchnią i tam przez pewien czas była stacja nadawcza
obsługiwana przez Arsa pseudonim - właśc. nazw. Stanisław Hroblewski.
Stacja ta współpracowała z frontem wschodnim.

Mój kontakt z Jurą był krótki, gdyż przed jego aresztowaniem
zachowywał się niepoważnie np. krzycał "na całą ulicę" przez okno.
Nie wiem jaka była tego przyczyna ale tam już nie wstąpiłam.

Mój pseudonim w AK - "Stawa". Dostałam kilka zawiadomień
o przymusowej pracy i musiałam o nią starać się poprzez
Arbeitsamt, gdyż w ten sposób uniknęłam wywózki do Niemiec.
Ireneusza Sieradzki mieszkał z rodzicami w Brześciu Kuj.
Janusz Sieradzki mieszkał w Włodawce. Z Januszem
miałam ślub wzięty w Katowicach pow. Lipno 25. XII. 1944 r. To
była jeszcze okupacja, ja nie miałam wówczas 21 lat. (Miałam 19 lat)
Oprócz Ireneusza nikt nie był aresztowany. Nazwisko Adama
Sorbimowskiego jest mi znane. Z Hławalem miał kontakt
Ireneusz Sieradzki i Janusz - tam jeździł. Miałam od tych
wyłamań 55-56 lat i trudno pamiętać nazwiska. Dużo osób
już nie żyje. W okupacji byliśmy w wieku od 16-tu do 21 lat. Wszyscy
byli uśmiechnięci. To były czasy niepewnego jutra. Widok zandarwa
i Niemców był na codzień, czasy pełne strachu i obaw. Żywność
była na kartki, małe porcje. Była dotkliwa niewola.

Serdecznie pozdrowiam

Szanowny Panie!

Du. 18.01.02 r.

odpowiadam na Pana ostatni list z dn. 12.01.

Co do zdjęć, jak Pan uważa, może Pan odesłać. Były u mnie lepsze zdjęcia z tamtego okresu ale zostały rozdane zainteresowanym.

Janusz Sieradzki i Romana Sieradzka już nie żyją.

Janusz nr. 1923 r. pracował w branży ogrodniczej w Hłostanku, w Toruniu, w Szczecinie i w Bydgoszczy. Studiował w W-wie rolnictwo.

Romana nr. 1927 r. ukończyła szkołę średnią. Pracowała jako księgowa w "Kujawiance" w Hłostanku, potem w "Kopetniku" w Toruniu. Ostatnie jej nazwisko po mężu (2)

Bonińska - Werner.

Wyjazdy do Kowala to kontakt z Szabimowskim.

Donośca - Komendantem AK w Hłostanku był Ludwik Orszel nr. 1987 r. mieszłnik walek w 1918 r. zam. przy ul. Wiślanej. Jego małżonka Antonina współpracowała z mężem. Znałam ich z młodzieńca i mam kontakty z ich córką Barbarą.

Ludwik w 1944 r. został aresztowany w 1944 r. jako polityczny więzień, maltretowany przez Gestapo i przewieziony do Łodzi na Robert Koch str. 16. Zginął albo w klatce Gestapo lub w Radogoszczy. Małżonka Antonina została przewieziona do Ravensbrück i tam zmarła.

Stanisława Jurek znałam, współpracowałam, gdyż był kontakt z Ireneuszem Sieradzkim.

Inne osoby wymienione w liście nie znam. Wspomnę tylko o mojej ciotce Marii. Wiem, że ona miała kontakty z Andrychowskim Wacławem. Po jego aresztowaniu inne osoby nas odwiedzały na parę chwil i przechodziły.

Czas okupacji to pomny czas przeżyć. Była godzina policyjna (8⁰⁰ wieczór). Sytuacja - skąpe racje, była na konki. Polak stale słyszał "nur für Deutsche".

Nie było możliwe pojawić się w nocy po godz. 20⁰⁰ na ulicy. Były patrole żandarmerii i sprawdzane dokumenty. Wiadziałam o wysiedzeniu rodzin do Generalgouvernement, myślałam o ucieczce, którzy wiedzieli, że idą na śmierć. Myślałam jakos udało się w lokum zamieszkania nie było elektryczności. Niemcy cały dom oglądali i wprowadzili się trzy rodziny niemieckie. Brak elektryczności nas uratowała. Do 1943 r. czuliśmy siłę niemiecką. Po kotle stalingradzkim oświadczyliśmy, że niemiecka klęska jest bliska. Aby przetrwać trzeba było w sposób tajemniczy żyć, siebie i innych nie narażać. Okupacja zabierała nam czas nauki, zabierała też życie patriotów.

Moja generacja już wywinęła i trudno będzie Pomu całą tę "treść przeżyć" odtworzyć. Ja po wyjściu z domu zaczęła uczyć się i przygotowywać do podjęcia pracy zawodowej. Najpierw była matrona, potem w Poznaniu zdałam na URM - na prawo. Do dzisiaj czuję politykę i interesuję się życiem kraju. Mam obawy aby nie stało się z Ojczyzną tak jak to dzieje się w Argentynie. z poważaniem D. Sieradzka 26

2 - Wszystkie wiadomości i rozkazy na frontach były przez nas wysłuchane, dla paucy powtarzane [nie notowane] i przez mnie we Kłocławku przekazane zaufanym osobom. To radio "Telefunken" było dla nas ogniskiem wiedzy i miarą i razie zwycięstwa koalicji wielką pociechą.

Włodzimierz Laszenko syn Rosjanina biologwardzisty [przeciwnik bolszewików] posiadał przywileje w Niemczech i mógł jeździć do Generalgouvernement, do Warszawy. Miał kontakty z ruchem oporu w Warszawie. Wiedział, że w K-wie rybnicze powstanie. Obaj Włodzimierz Laszenko i Ireneusz Sieradzki postanowili dostać się do W-wy i czynnie walczyć przeciw Niemcom. Na przejściu [z innymi dowodami osobistymi] granicznym koło Kutna - Żychlina zostali zatrzymanymi i osadzeni w obozie w Kutnie. Legitymowali się nowymi nazwiskami. Osi tu nagle w Kutnie był gestapowiec Sztejke - byli wozni w szkole do której uczęszczali jako uczniowie Ireneusz i jego brat Sieradzcy.

Ireneusz Sieradzki został rozpoznany i przewieziony z Włodzimierzem Laszenko do Kłocławka, do gestapo. Po przesłuchaniach w Gestapo prowadzono ich do Kriminal Polizei na ul. Brzeskiej.

Często to prowadzenie wiozłami. Jeśli przy przesłuchaniach było to przewożeni odbył się samochodem, nawet ciężarowym, co widziałam.

19/1/8 8

Sobrotawa Sieradzka ul. we Hłocławku,
29. X. 1925 r. z d. Surowiecka

Rodzice: ojciec Surowiecki Eugeniusz - księgowy ^{zawód}
matka Mana Surowiecka z d. Ambrozewicz

Moje wykształcenie: matura - ogólnokształcące; ukończone
pomaturalne budowlane:
5 semestrów prawa

Moja praca: przed 1939 r. mierzwią

w czasie okupacji: jako ekspedientka w sklepie galanterijnym
i jako pomoc w czasie
godzin przyjęć w dentysty
jako Polka

po wojnie od 1963 r. podjęłam pracę:
w Dyrekcji Budownictwa Rolniczego
w Bydgoszczy
w Izbie Rzemieślniczej Bydgoszczy
w Sp-w Rzem. "Gosmet" - II -

W 1981 r. przeszedłam na wcześniejszą emeryturę. W/w zakłady
pracy teraz nie istnieją.

Obecne miejsce zamieszkania: 85-868 Bydgoszcz
ul. Siedleckiego 2, m 8

Konspiracyjne współpracownicy: Kaszenko Hłodziemierz,
Sieradzki Ireneusz, Sieradzki Janusz
siostra Sieradzka Romanowa
Dariusz Ziolkowski, Adam Gostyński
z w/w osób żyje tylko Dariusz Ziolkowski. Reszta osób nie żyje.

Co tydzień na niedziele, Sobotę przyjeżdżałam kolejką
mąskotorową do Brześcia Kujawskiego.

Tu w Aleksandra Sieradzkiego i Leonardy Sieradzkiej
(rodzice Ireneusza, Janusza i Romany)
w Brześciu Kuj. nocowałam z soboty na niedzielę,
i do godz. 1⁰⁰ w nocy służyliśmy wiadomości z Londy-
nu, Turcji, Głosu Ameryki.

-3-

Po serii rezonów wywieziono Ireneusza Sieradzkiego (nr. 1922) do Łodzi, do Litzmannstadt na ul. Robert Koch str. 16 i tam były znane przesłuchania. I w listopadzie 1944 r. prawopoolobome Niemcy go sobie zjednali i podpisał współpracę. W okresie Grudzień - Styczeń 1944/45° już wzięliśmy kieszonkę maszyny wojennej Niemiec. Ireneusz Sieradzki przekrzył.

Po oswobodzeniu Polski przez ZSRR, i rząd komunistyczny PRL. Ireneusz S. nie czuł się bezpiecznie, ukrywał się. Ale oszukał się i osiedlił się w rej. Białogardu. Tam go aresztowano i przewieziono do Łodzi.

Tu odbył się proces + sądowny, po którym go zwolniono na wolność. Po roku 1950-52 sprowadził się z rodziną do Torunia. Po zdaniu matury wolał się na studia, na Politechnikę w Gdańsku na Wydz. Elektryczny.

Ireneusz S. był uzdolniony w zakresie nauk ścisłych.

Po ukończeniu studiów pozostał w pracy na Politechnice Gdańsk jako pracownik naukowy. Cała rodzina Sieradekich to bardzo wartościowi ludzie, patrioci. Rodzice Sieradz-

kich byli w organizacji "Miecz i Pług", która jesienią 1943 r. weszła w skład Armii Krajowej.

Aleksander Sieradzki (chyba nr. 1896-97) zajmował się reperacją zegarków i odbiorników radiowych. Ten odbiornik radiowy był w dzień nieczynny, popsuty, przyniesiony przez kogoś do naprawy. Zresztą znajdował się on na strychu.

^{i też} Zresztą na tym strychu znajdował się powielacz dla ulotek.

Aleksander S. w dzień pracował jako księgowy w niemieckim w Urzędzie Miejskim - Biuro Kujawski.

-4- Przekazywanie wiadomości radiowych to była dla mnie najważniejsza rzecz. Ludzie żyli w przygnębieniu, pesymizmie. Trzeba było ich pocieszyć. Przecież wiozliśmy wysiedlenia całych rodzin, aresztowania, wywózki do Niemiec, do obozów, martyrologię Żydów. Wiozliśmy, że istnieje potęga Niemiec ale od potomy prowadzenia przez nich wojny nastąpi ich klęska. Żyliśmy nadzieją na zwycięstwo nad Niemcami, czuliśmy wielki niepokój i niewolę. Pragnienie wolności, wolnego kraju było wielkie.

Takie szczególne ujęcie, np. wspomnienie wiersza? Takie szczególne ujęcie, np. wspomnienie wiersza? Takie szczególne ujęcie, np. wspomnienie wiersza?

Ta współpraca, konspiracja uczyniła nas mawską obojętności ludzkiej. W nas młodych ludziach było dużo emocji, podobnie jak w 1980-81 r. i w 1989 r.

Mój ślub - zawarcie małżeństwa z Januszem Sieradzkim odbył się w Kartkowice koło Lipna - Świątecznego 25. XII. 1944 r.

- Moje dzieci:
- 1) Anulka Sieradzka ur. 6. 06. 1946 r. we Wrocławiu zam. Tomii ul. Bartł. Głowackiego 36 m 7
 - 2) Wojciech Sieradzki ur. 16. 10. 1947 r. we Wrocławiu zam. Bydgoszcz ul. Łowickiego 7 m 150
 - 3) Barbara Zagórska ur. 20. 12. 1950 r. w Tomii zam. Wrocław ul. Bruckińska 130 m. 15

[wszyscy mają wykształcenie zawody i już rodziny]

Z kim współpracowałam: Wacław Tomaszewski, Adam Gostyński, Andrzejczak Jan z wielu innymi i z całym gronem osób z Brześcia Kuj. W czasie okupacji przechowywałam książki z księgarni Łowickiego z pl. Wolności. Po okupacji je zwróciłam. Mój telef. 371-34-01

Byłam świadkiem i uczestnikiem pochodu 3 maja 1945 r. w Brześcu Kuj. Wtedy był prez. Kubecki

Szanowny Panie Boholanie!

11/11/11

Dzisiaj 4. 08 moge odpisac na Pana telef. pytania.

Otoz:

I-sza zona Ireneusza Sieradzkiego: Anna Dabrowiecka z Lubienia Kuj.

II-ga zona Irena Formela z Kartuz

Dzietci: Anna z meza Papińska zam. w Bydgoszczy
I-szego małż. Maria - " - Pawłowska zam. w Olsztynie
Halina - " - Galubińska zam. w Toruniu

z II-go małż. syn Piotr Sieradzki zam. w Gdansk.

1. Ireneusz Sieradzki ukończył IV kl. gimn. Lienu Kujaw-
i był w I liceum Szkoły Lesnej w Chodzieży (Poznan-
skie) we Włocławku

2. Janusz Sieradzki ukończył III kl. uczeń -
GZK we Włocławku

3. Romana Sieradzka uczennica szkoły Podst. N=8
Włocławek
Ich ojciec Aleksander w org. "Miecz i Mot" był
sekretarzem Falborxa koto Lubranca. pow. Włocławek. 1939r.
do II wojny sw.

W okresie okupacji zamieszkali w Brzesciu Kuj.
Pod Fosą w obiekcie zniszczonym naprzeciw schodów.
tuz obok stawu.

Janusz Sieradzki mieszkal nadal we Włocławku w
ciotki Jozefa Sieradzkiej.

Po styczniu 1945r. Jozefa Sieradzka powrocila do swojego
mieszkania z przed 1939r. we Włocławku ul. Krolewiecka
37 I-sze pietro.

W tym czasie zamieszkali ukrywajac sie Melania
ze Stanislawem Wojtanowskiimi. Stanislaw obecnie
nie zyje. Melania zyje w Bydgoszczy. Oboje pochodzili
z Bydgoszczy. Ukrywali sie w Włocławku ul. Krolewiecka 37

W tym czasie ukrywali sie tez z Bydgoszczy we Włocławku

Janusz Dzielinski pseud. Gwiazdowski, zatrudniony 12 12
w Hurtowni Owoców i Warzyw we Włocławku u Sieradzkiego Janusza,
ul. Karłowickiego. Pracował do czasu likwidacji tego zakładu.

Jurek Sieradzki znał nauki ścisłe i po maturze
w Gimnazjum Korespondencyjnym załtek Probowy
w Toruniu kontynuował naukę - studia na Politech-
nicy w Górnym Śląsku. Po magisterium zrobił doktorat.

W Sieradzkich Aleksander, Jurek

W okresie okupacji w Brześciu Kuj. było radio telefoni-
kiem, które po odpowiednim przygotowaniu było czynne.
Słuchaliśmy BBC London, głos Ameryki,
Tomrise, Kościuszki.

Miało to miejsce nocą, na strychu.

Sieradzki Aleksander prowadził księgowość w Zarządzie
Miasta Brześć Kuj.

Jurek pracował w pracowni projekt. " Brześć
Kuj.

Oboje mieli łatwość zdobycia pieczęci, legitymacji
- oświadczeń. Na strychu wykonywano ulotki, smierdział
dematurat. Ulotki o tematyce patriotycznej.

Sieradzki Jurek współpracował z Włodzimierzem
Laszkiem, który jeździł do Warszawy (kurier)

Mieli łączność z powstańcami K-ka i przekroczyli
granice w rej. Kutna - Żychlina. Raz nieszczęśliwie
zostali ścapani przez żandarmerię i osadzeni w areszcie w Kutnie.

Tu przybyli gestapowcy z Włocławka. Sztejke gestapowiec
rozpoznał Włocławiaków. Później osadzono w areszcie w Kłodzku
- Ku

dawn. Kolegiacie, w Kryminal Polizei, naprzeciw Katedry. Stąd
prawdopodobnie ich do Gestapo przy ul. Kościuszki, tuż
blisko dworca kolejowego. Stąd wywieziono do Łodzi.

Po 1945r. w 1950r. miał sprawę sądową w Łodzi.

Jurek S. był bardzo zdolnym w naukach ścisłych, mate-
matyk. Był oddany sprawie walki o Polskę. Tej wielkiej
sprawie była oddana cała rodzina, w tym również ja.
Do tej grupy należała Ludmiła Laszko, Tatiana Łopuchina
i inne osoby od każdej z nich.

Informacji niekiedy: Sieradzka Dobrosława telef. 052
Bydgoszcz 371-34321

T: M: 1196/1996 Pom.

Wrocław

Sieradzki Ireneusz

V. Karty informacyjne

k. 11

Włocławek
1944

Sieradzki Józef „Czerwony Baobab”
w czasie okupacji mieszkał w Bolesławcu, był
zastrzelony przez Komendę Miejską.
Miejska Strażnica była punktem kontaktowym,
prowadzono działalność, kolportowano wiadomości,
„Biuletyn Inżynierski”, prasa: „Dziś”,
„Dziś” 303. Wskazywany w lipcu 1944

z relacji Zdzisława Deszczyńskiego

M. S.

Wrocławu
Ak 2

Sieradzieli Joneusz p. "Cierany Bażyła"
zaprosił pt do Ak Gostyniskiego Adama,
Sieradzię Dobrosławę.
Od 1941r materiał do org. "Mieć i Płyć", od 1943
do Ak
źródła:
1) 2 relacji Gostyniskiego Adama
2) 2 "Biadnienie wiadomości" do pracy Sieradzkiej
Dobrosławę.

u87.

Fundacja wyszła w dn. 8 III 93, list z pracy
o stronie relacji
adres: ul. Jędrzejowska 28c/13, 80-366 Gdańsk
Stara

3

Dziekan i Rada Wydziału Elektrotechniki i Automatyki
Politechniki Gdańskiej
zawiadamiają z głębokim żalem,
że w dniu 16 stycznia 2001 roku zmarł
nasz długoletni pracownik, wybitny naukowiec
i nauczyciel, wspaniały Człowiek

dr inż. IRENEUSZ SIERADZKI
st. wykładowca
emerytowany nauczyciel akademicki Politechniki Gdańskiej

Zmarły pozostanie w naszej pamięci jako wzór człowieka
niezwykle dobrego, sumiennego i pracowitego.

Był autorem licznych publikacji naukowych, opracowań
dydaktycznych oraz patentów. Jest twórcą nowoczesnej
technologii anodyzowania folii aluminiowej
dla celów elektrotechnicznych.

Pogrzeb odbędzie się w dniu 23 stycznia o godzinie 12.45
na cmentarzu Łostowickim w Gdańsku.

Dziekan i Rada Wydziału Elektrotechniki i Automatyki
Politechniki Gdańskiej

8-1187/A5-1

Włocławek
Miecz i Pług 4

AK

Sieradzki Ireneusz ps. "Cezary"

kmdt. M i P we Włocławku 221

1943 AK

Zob. Biuletyn Przewodnicki 70 /2000 s.11
Biblioteka F AP AK - Włocławek

Om-2001

a Sieradzki Ireneusza
ps. „Lesany Baryka”
„Andrzej Ziwiński”

Wrocław
M i P 5

Od 1941 r. kmolt. Działa Kujawskiego
M i P, też zastępcę Adama Szarbinskiego
kmolt. Tajnej Organizacji Politycznej w Włocławku.
— w 1942 r. kierownictwo TOP
podpisało umowę szoleniową z organizacją
M i P.

zob. M - 1022/1888 Rybarski Eng. ul. T/1 s. 2
imp. Włocławek

4/8, X 1 '01

Sieradzki Ireneusz
ps. „Cezary Barykci”
„Andrzej Żwirski”

Wrocławski
M i P 6
→ AK

Jeden z założycieli obok Włodsi-
miera Laszenki i Stanisława Jury,
Mięse i Pięga we Wrocławku; ko-
miórki tej org. powstały na posiedzeniu
1940 r.

zob: art. Ziobkowski B. „Mediastoria”
nr 13/2002r. s. 16; t. probl. Lokalne
verte

organizacja promp.
48. VI '02

++ Sieradzki Innowacje
ps. "Cesary Banka"

Witamy
wiel,
Mi i S

Zapraszamy i witamy serdecznie
Mi i S we Wrocławiu i w Białym
Duniu.

zob. B. Ziótkowski, Mi i S..., Leszno
Kamrowe WSH E, nr 4/2005
(Klub, FAPK)

Wz. 1x105

Sieradzki Mrenewce

Wrocławskie
Mi P.

Delegat - kmot, Mi P. we
Wrocławskim w 1944;

zob: B. Ziolkowski, Mi P., Zeszyty
naukowe W S H E, Wrocław 2005,
nr 4 (bibl. IAPK)

Al. 10'05

a Sieradzki Ireneusz

Włodawski
09 KL

Upozorowanie jego śmierci.

zob. T. U. : 835 / 2115 Pom. s. T. / 1
Gostyniska Helena (Włodawski)

KL. VIII'04

Sieradzki Ireneusz
ps. „Andrzej Gwirski”
„Cesary Baryha”

Wrocław
„WiP” 10

zob. Chruszowski B., Mierni Pięć,
Toruni 1997, s. 276, passim.

Wk 11/15

Sieradzki Mreweza

Wrocławski
Mi P-AL 11

sob. Ziótkowski B., Polska
Podsiemne na Rujawach...
Tymni 2008, s. 545, 547, 615.

ALP. 11/15

Sieradzki Ireneusz

